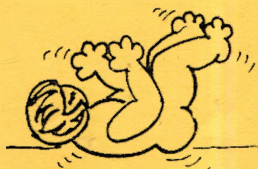

Κάντε

Μια

Αρχή

Οδηγός για να βοηθήσετε παιδιά με
δυσκολίες στην όραση να μεγαλώσουν

Τίτλος πρωτότυπου:

Get a Wiggle ON

Κείμενα και Σκίτσα:

SHERRY RAYNOR, Διευθύντρια του Blind Children's Fund

RICHARD DROYILLA, Ειδικός στον Προσανατολισμό και στη Διακίνηση, Oakland Intermediate School District

Αναθεώρηση:

ANDREA STORY, Infant Toddler Consultant
Anchorage Special Education Services Agency

Επιμέλεια:

LOU ALONSON, Professor, Special Education
Michigan State University

Διάθεση στη Κύπρο:

Σχολή Τυφλών

Τ.Θ. 23511 - 1684 Λευκωσία

Τηλ. 22403300, Φαξ. 22403340

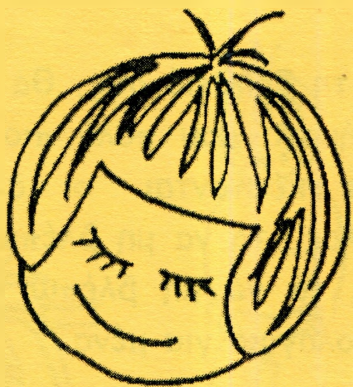
E-mail: varnavas@cytanet.com.cy

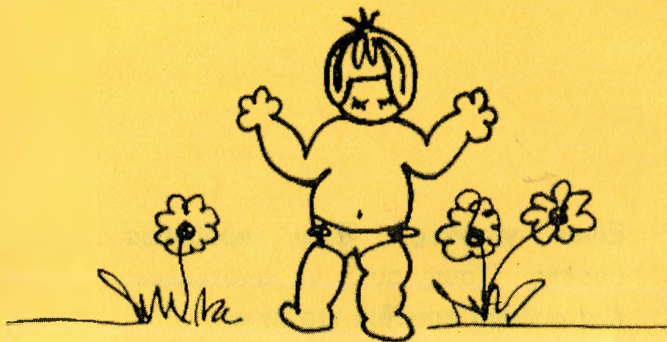
Αυτό το μικρό βιβλίο έχει ετοιμαστεί για να βοηθήσει εκείνους που βρίσκονται σε επαφή με παιδιά νηπιακής ηλικίας εντελώς τυφλά ή μειωμένης όρασης. Δίνει εισηγήσεις που θα σας φανούν χρήσιμες να βοηθήσετε έγκαιρα αυτά τα παιδιά, στη ζωή τους, να μεγαλώσουν και να μορφωθούν όπως τα άλλα παιδιά.

Αλήθεια είναι, ότι τα τυφλά παιδιά έχουν περισσότερες ομοιότητες παρά διαφορές από τα άλλα παιδιά. Όμως είναι διαφορετικά.

Επομένως, σημαντικό είναι να τους δοθεί η κατάλληλη προσοχή έγκαιρα, όπως αναπτύξουν ένα πλαίσιο μέσα στο οποίο να μπορούν να επικοινωνούν με το περιβάλλον τους.

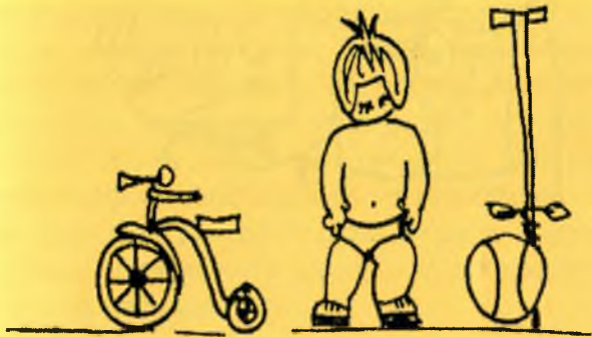
Είναι γεγονός. Έχω πρόβλημα όρασης. Ίσως αυτό να αποτελέσει ένα σοβαρό εμπόδιο για μένα...

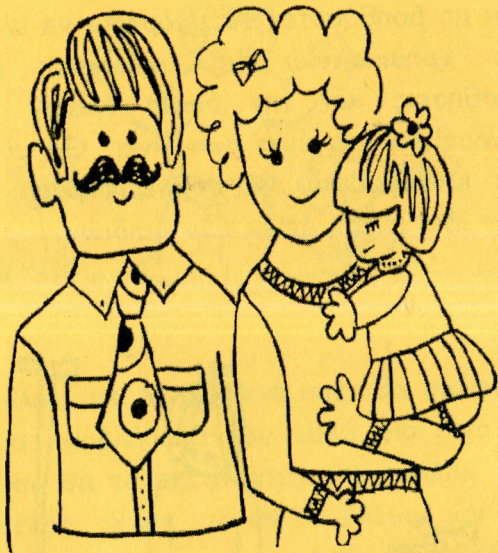

Αλλά, με τη βοήθειά σας, θα σκέφτομαι τα προβλήματά μου πολύ πιο λίγο από όσο θα τα σκέφτονται οι άλλοι. Στο τέλος, τέλος, το να μη βλέπω και τόσο καλά - ή το να μη βλέπω καθόλου - είναι φυσιολογικό για μένα.

Αν με βοηθήσετε, θα μπορέσω να μάθω να χρησιμοποιώ τις υπόλοιπες μου αισθήσεις και την όποια όραση που μπορεί να μου έχει απομείνει. Θα μάθω να κινούμαι και να συμπεριφέρομαι με την ίδια άνεση όλων των παιδιών.

Οι πέντε μου αισθήσεις - η αφή, η όσφρηση, η γεύση, η ακοή, και το τυχόν μικρό ποσοστό όρασης που έχω - είναι οι μόνες δίοδοι μέσω των οποίων μπορώ να μάθω. **Σκεφτείτε το!** Όλα όσα μαθαίνω καταγράφονται στο μυαλό μου μέσω αυτών των αισθήσεων. Όμως, όταν, μια από τις αισθήσεις δεν υπάρχει ή δεν λειτουργεί πολύ καλά, οι άλλες αισθήσεις **Δεν** γίνονται ως δια μαγείας καλύτερες. Πρέπει να αναπτυχθούν με τη χρήση. Στη δική μου περίπτωση, κάθε φορά που με βοηθάτε να αντικαταστήσω την όραση με αφή και ακοή με βοηθάτε να οξύνω αυτές τις αισθήσεις έτσι ώστε να μου είναι χρήσιμες. Μπορώ να μάθω με την αφή και την ακοή, **Προσπαθήστε να μου** δίνετε καθημερινά ευκαιρίες να χρησιμοποιώ τα δάκτυλά μου, τα πόδια μου, και άλλες περιοχές της επιδερμίδας μου για να παίρνω πληροφορίες με την αφή. Αναγκάστε με να χρησιμοποιώ τη μύτη και το στόμα μου, για να ανακαλύπτω τη μυρωδιά και τη γεύση των πραγμάτων. Μάθετέ με να χρησιμοποιώ τα αυτιά μου ώστε να καταλαβαίνω το μήνυμα των ήχων γύρω μου, και τα μάτια μου ώστε να χρησιμοποιώ το τυχόν μικρό ποσοστό όρασης που μου απομένει για να βλέπω τα πάντα γύρω μου.

- **Βάζετε ενδιαφέροντα πράγματα στο χέρι μου.**
- **Μην καθοδηγείτε τα χέρια μου. Δεν πρόκειται να καταλάβω τι προσπαθείτε να κάμνετε.**

Σας παρακαλώ συνδέστε για μένα όλες αυτές τις ανεξάρτητες εισερχόμενες πληροφορίες. Να μου λέτε τι αγγίζω, μυρίζομαι, γεύομαι, ακούω, και βλέπω. Έχω ανάγκη να μου μιλούν - να μάθω να εκφράζομαι. Και ακόμα περισσότερο, έχω ανάγκη να καταλαβαίνω τι είναι τα αντικείμενα, πως λειτουργούν, πως μοιάζουν, τι αίσθηση μου δίνουν όταν τα ψηλαφώ. Έχω ανάγκη να μου μιλούν για να ξέρω ότι ανήκω στο σύνολο.

ΟΙ επόμενες σελίδες περιέχουν κάποιες εισηγήσεις που μπορούν να με βοηθήσουν πρώτα να «κάνω μια αρχή» και μετά να «προχωρήσω». Θα έχετε και άλλες ιδέες - ίσως κάποιες που να είναι καλύτερες - αλλά αυτές πρέπει να με βοηθήσουν να αρχίσω να μεγαλώνω.

Πρέπει να κάνω μια αρχή
για να είμαι ικανό μετά να
προχωρήσω!

Μην
Αγγίζετε το
μωρό!

Μην με αφήνετε στο πολύ ασφαλές κρεβατάκι μου. Θα είμαι «φρόνιμο» εκεί, αλλά δεν μπορώ να βλέπω γύρω. Και δεν συμβαίνουν και πολλά εκεί μέσα που να διεγείρουν τις άλλες μου αισθήσεις μέχρι να μάθω να μετακινούμαι λίγο.

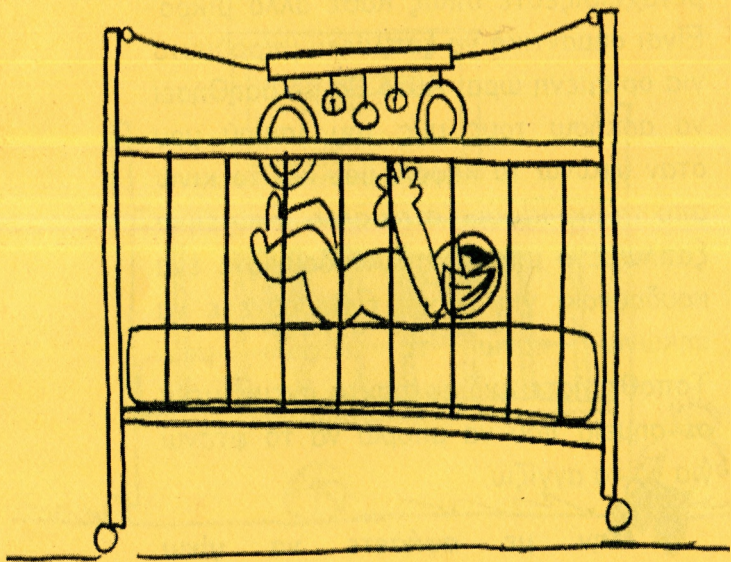
- Μιλάτε μου. Σηκώστε με και πάρτε με γύρω.

Βοηθήστε με τις πρώτες
μου κινήσεις. Βοηθήστε
με να μεγαλώσω

Αλλάζετε τη θέση μου. Αν ξαπλώνω διαρκώς ανάσκελα, τότε είναι πιθανό, το πίσω μέρος της κεφαλής μου τελικά να μείνει μόνιμα πεπλατυσμένο. Να με μεταχειρίζεστε όπως κάθε άλλο μικρό. Είναι σημαντικό να ξαπλώνω μπρούμυτα για ορισμένη ώρα. Αυτό θα με βοηθήσει να ασκήσω τους μυς του λαιμού μου όταν υψώνω το κεφάλι μου και το κινώ από τη μια πλευρά στην άλλη. Ενώ είμαι ξαπλωμένο μπρούμυτα κουδουνίστε ένα κουδουνάκι για να με ενθαρρύνετε να σηκώνω πάνω το κεφάλι μου. Τοποθετήστε ενδιαφέροντα αντικείμενα σε σημεία που να μπορώ να τα φτάνω για να τα αγγίζω.

➤ **Μην με αφήσετε να γίνω πλατυκέφαλος.**

Κρεμάστε γυμναστικά παιχνίδια στο κρεβατάκι μου - που να κάνουν όμορφους ήχους. Ενθαρρύνετέ με να προσπαθήσω να τα φτάσω. Βάλτε μερικές κουδουνίστρες και πράγματα που παράγουν ήχο στο πλευρό του κρεβατιού μου για να τα βρίσκω. Δίνετε μου αντικείμενα που θα μου φαίνονται ενδιαφέροντα όταν τα ψηλαφώ. Μιλάτε μου για αυτά τα πράγματα. Πέστε μου τι είναι - ακόμα κι αν νομίζετε ότι δεν είμαι σε θέση ακόμα να καταλάβω. Τα μωρά που δεν είναι τυφλά, βλέπουν πολλά πράγματα πριν αρχίσουν να μιλούν. Είναι ανάγκη να ενημερωθώ για πολλά πράγματα προτού μπορέσω να αρχίσω να μιλώ. Πρέπει να τα αγγίζω, να τα μυρίζομαι, να τα ακούω, αλλά τα λόγια και οι εξηγήσεις σας χρειάζονται για να καταλάβω τα αντικείμενα.

Κρεμάστε τα παιχνίδια μου αρκετά χαμηλά έτσι ώστε να μπορώ να τα φτάνω όταν κλωτσώ και τεντώνω τα χέρια μου μέσα στο κρεβατάκι μου. Με αυτό τον τρόπο θα τα βρίσκω μόνος μου. Θα αναπτύξω ανεξάρτητες δεξιότητες «έρευνας και ανακάλυψης» και με την πάροδο του χρόνου θα αναπτύξω την περιέργεια μου και θα αποκτήσω αυτοπεποίθηση για τις δικές μου ικανότητες μάθησης.

- **Κρατήστε με ενήμερο!**
- **Προσοχή - βεβαιωθείτε ότι με προσέχει κάποιος, αν υπάρχει κίνδυνος να μπερδευτώ.**

Πάρτε με και μεταφέρετέ με γύρω.
Αν δε με μεταφέρετε εδώ κι εκεί,
πιθανό να ξαπλώνω πολύ ήσυχο στο
κρεβατάκι μου και εσείς να νομίζετε ότι
είμαι ένα πολύ καλό μωρό. Θα ακούω
τους ήχους, αλλά δεν θα ξέρω τι είναι ή
αν έχουν κάποιο νόημα. Σύντομα θα
σταματήσω να δίνω προσοχή σε ό,τι
ακούω. Βγάλτε με έξω. Δείξτετέ μου.
Πέστε μου.

- **Σας χρειάζομαι - για να
καταλάβω τον κόσμο μου.**

Κρατάτε
με

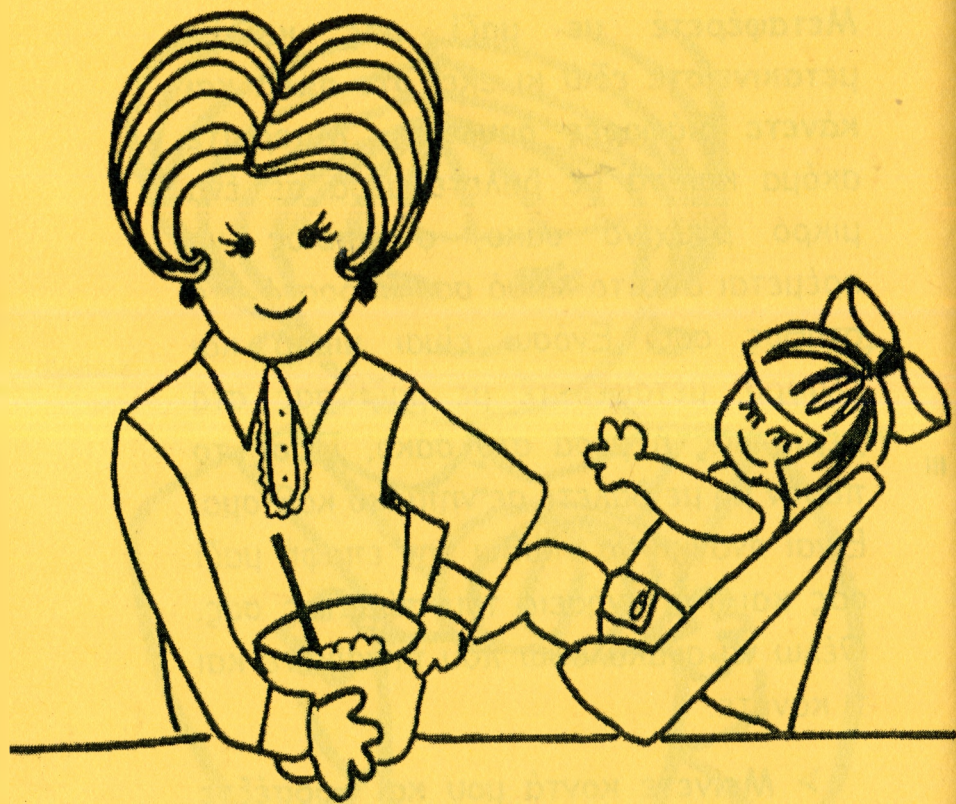
μαζί

σας

III

Μεταφέρετέ με μαζί σας καθώς μετακινείστε εδώ κι εκεί στο σπίτι και κάνετε διάφορες δουλειές. Μπορείτε ακόμα και να με βάλετε μέσα σε ένα μικρό ρούχινο σάκο, ο οποίος να κρέμεται από το λαιμό σας μπροστά στο στήθος σας. Ενόσω είμαι μικρό και ελαφρύ, μεταφέρετέ με μαζί σας στα χέρια σας ή μέσα στο σάκο. Προς το παρόν μη με βάλετε σε νηπιακό κάθισμα. Είναι ανάγκη να νιώθω την επαφή μαζί σας και τις κινήσεις του σώματος σας. Θέλω να ανακαλύψω που πηγαίνετε και τι κάνετε.

- **Μείνετε κοντά μου και προσέξτε τις πρώτες μου μικρές κινήσεις.**

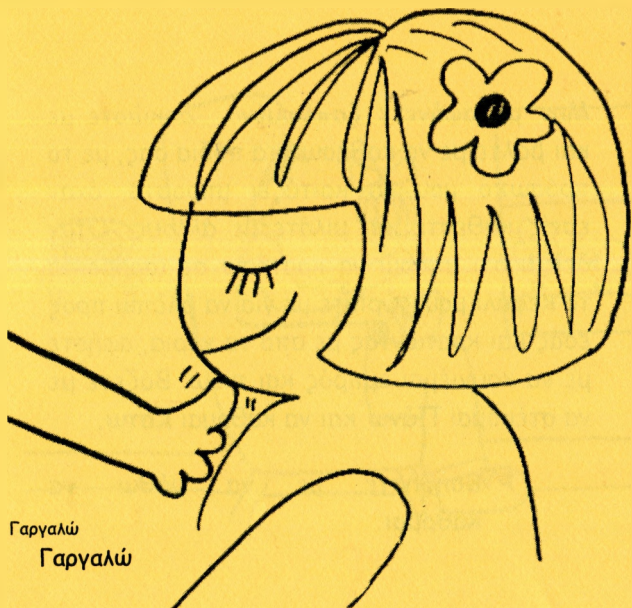
Κρατάτε με κοντά σας. Πέστε μου τι κάνετε και τι σημαίνουν οι ήχοι και οι κινήσεις σας. Τα μωρά που δεν βλέπουν καλά - ή που δεν βλέπουν καθόλου - δεν μπορούν να ξέρουν τι παράγει τους ήχους ή τι νόημα έχουν οι ήχοι, αν δεν τα βοηθήσετε. Είναι ανάγκη να αγγίζουν τα αντικείμενα και να έχουν κάποιον που να τους λέει τι σημαίνουν όλα αυτά. Τα μικρά μωρά που δεν έχουν αυτή τη βοήθεια «αποσυντονίζονται» και παύουν να δίνουν προσοχή στους ήχους γύρω τους.

➤ **Διατηρήστε με «συντονισμένο»**

Μην με αφήνετε ξαπλωμένο. Σηκώστε με και βάλτε με να καθήσω στα πόδια σας, με το πρόσωπο μου να κοιτάζει μπροστά, όταν εσείς κάθεστε και μιλάτε με άλλους. Όταν δείξω ότι μπορώ να κρατήσω σε ισορροπία το κεφάλι μου, γυρίστε με για να βλέπω προς εσάς και κρατώντας με από τα χέρια, αφήστε με να κουνιέμαι εμπρός και πίσω. Βάζετε με να στέκομαι **Πάνω** και να κάθομαι **Κάτω**.

- **Βοηθήστε με να μάθω να κάθομαι.**

Γαργαλώ
Γαργαλώ

Αγγίζτε με, φιλήστε με, χαϊδέψτε με, και δώστε μου χαϊδευτικά χτυπηματάκια. Θα αρχίσω να καταλαβαίνω ότι με αγαπάτε. Όταν με αφήνετε μόνο και μου μιλάτε χωρίς να με αγγίζετε, δεν είναι το ίδιο. Είναι ανάγκη να σας ακούω, να σας νιώθω, και να σας μυρίζομαι, για να αρχίσω να αντιλαμβάνομαι ότι είστε πραγματικά εκεί - και ότι με αγαπάτε.

➤ Έχετε συνεχή επαφή.

Αφήστε τους άλλους να με πιάνουν και να μου μιλούν. Πρέπει να μάθω να εμπιστεύομαι διάφορους ανθρώπους. Είναι ανάγκη να ξέρω ότι είμαι ασφαλισμένο όταν ξένα χέρια με μεταφέρουν εδώ κι εκεί με τρόπους που αισθάνομαι ότι διαφέρουν από τον τρόπο με τον οποίο με κρατά η μητέρα και ο πατέρας μου. Είναι ανάγκη να ακούω και άλλες φωνές - και να γνωρίσω ότι διαφορετικά λόγια και ήχοι μπορεί να μεταφέρουν τις ίδιες έννοιες.

➤ **Μοιραστείτε με με άλλους.**

Θέλω να πηγαίνω όπου πηγαίνετε εσείς...

Να κάνω ό,τι

κάνετε εσείς...

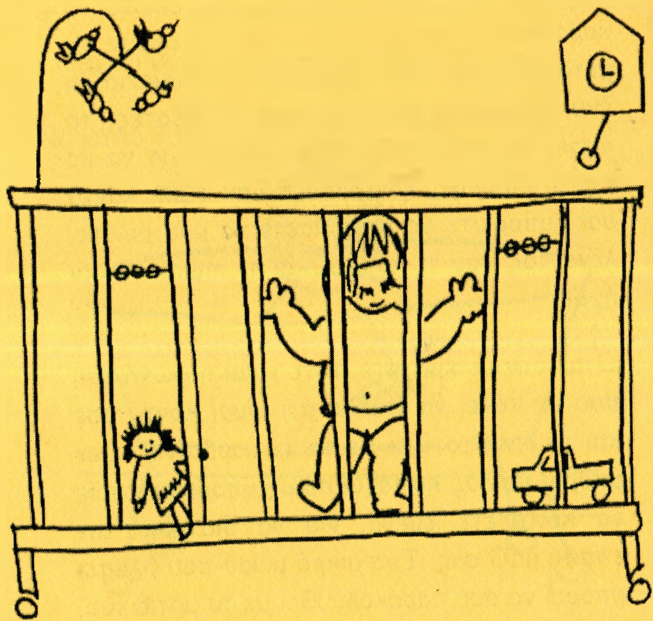

Να είμαι όπου είστε εσείς...
Τότε, θα είμαι Υπέροχος!

Μετακινήστε με στα διάφορα μέρη του σπιτιού. Θα μου άρεσε ένα από εκείνα τα καροτσάκια παλιού τύπου που μπορούν να μετακινούνται από δωμάτιο σε δωμάτιο, ή ένα ευχάριστο μαξιλάρι από κουβέρτες, το οποίο να μπορείτε να μετακινείτε για να με έχετε διαρκώς κοντά σας. Σαν είμαι κοντά σας, μπορείτε να συνεχίσετε να μου μιλάτε, λέγοντάς μου τι κάνετε και τι σημαίνουν οι ήχοι.

Όταν δεν με κρατάτε, τότε είναι η φωνή σας που με κάνει να νιώθω ότι είμαι κοντά σας και με εναρμονίζει με το τι συμβαίνει. Δεν μπορώ να σας κοιτάζω όπως μπορείτε εσείς να κοιτάζετε εμένα, για να διατηρώ την επαφή μαζί σας. Ένα μικρό μωρό που βλέπει μπορεί να σας παρακολουθεί με τα μάτια του, όμως, εγώ μπορώ να σας παρακολουθώ μονάχα μέσω επαφής και ήχου.

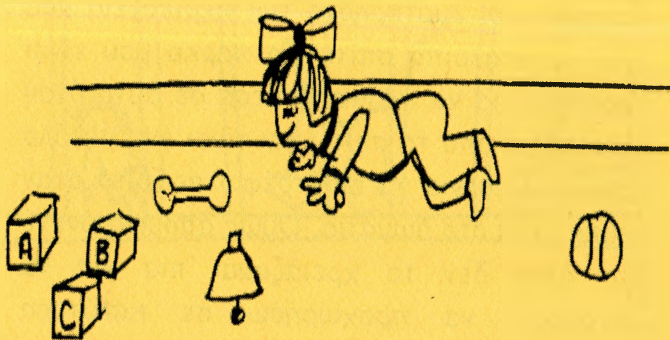
➤ **Θέλω να ακούω τη φωνή σας!**

Μην με εγκλωβίζετε. Μου αρέσει το πάρκο μου - λίγο. Είναι ένα εύχρηστο μέρος για μένα για να μάθω για κάποια από τα παιχνίδια μου σε ένα περιορισμένο χώρο. Μπορώ να τα βρίσκω πιο εύκολα σε ένα τέτοιο μικρό περιβάλλον το οποίο μπορώ να ελέγχω. Αλλά μη με αφήνετε εκεί μέσα για πάρα πολύ. Διατηρήστε την περιέργεια μου για το υπόλοιπο σπίτι. Το πάρκο μου είναι χρήσιμο για να περπατώ μέσα σε αυτό όταν είμαι έξω από το σπίτι, και είναι ένα μεγάλο αντικείμενο για να επιστρέφω σε αυτό όταν είμαι μέσα στο δωμάτιο. Όμως απομακρύνετέ το όταν δεν το χρειάζομαι πια για να μπορέσω να προχωρήσω σε καλύτερα πράγματα.

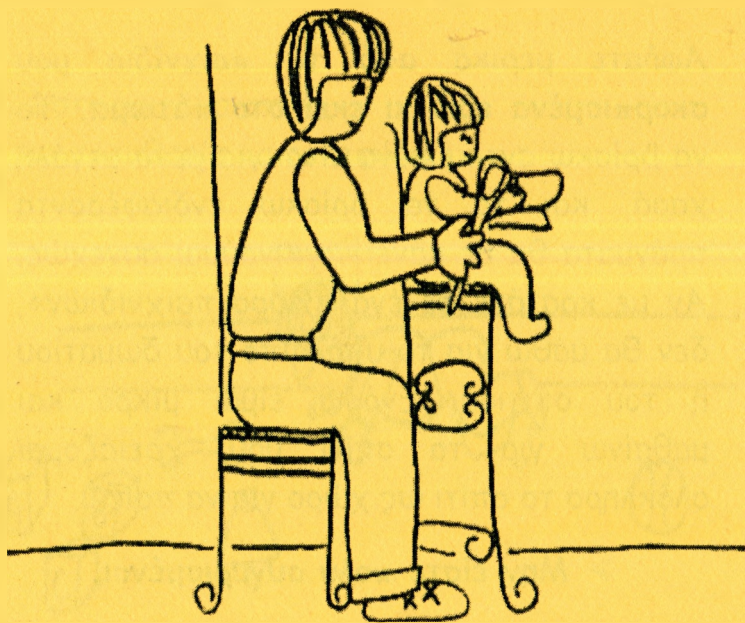
➤ Τα πάρκα είναι χρήσιμα για λίγο.

Ω, δώστε μου ένα σπίτι...
Και την ελευθερία να τριγουρίζω

Αφήστε μερικά από τα παιχνίδια μου σκορπισμένα εδώ κι εκεί στο πάτωμα. Το να βρίσκω αντικείμενα είναι για μένα μεγάλη χαρά, και το να βρίσκω ενδιαφέροντα πράγματα θα με κάνει να κινούμαι συνεχώς. Αν με κρατάτε σε ένα «χώρο παιχνιδιών», δεν θα μάθω για το υπόλοιπο του δωματίου ή του σπιτιού. Ενόσω είμαι μικρό και μαθαίνω για το σπίτι μου, χρειάζομαι ολόκληρο το σπίτι ως χώρο για να παίζω.

➤ **Μην είστε πολύ συγκυρισμένοι.**

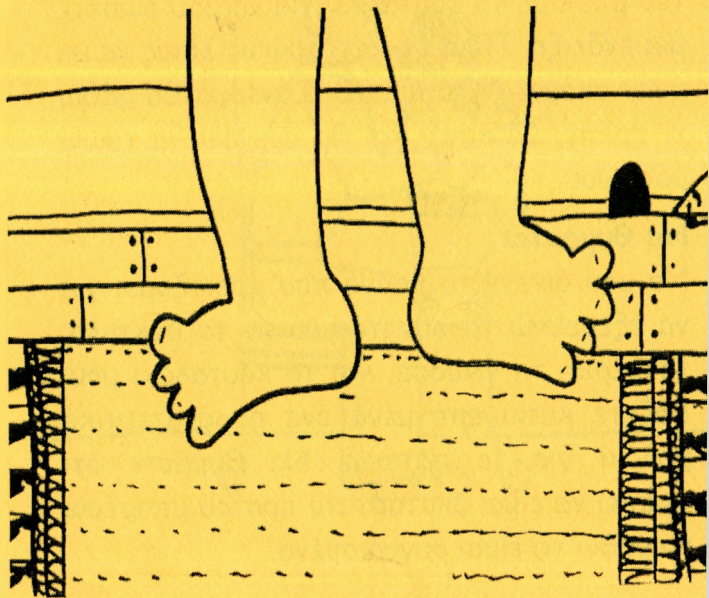

Όταν με ταΐζετε, βάλτε ένα κουταλάκι και στο δικό μου χέρι. Ενώ σας αισθάνομαι να με ταΐζετε με το κουταλάκι μπορώ να μάθω τι χρειάζεται να κάνω. Χτυπάτε την άκρη του μπολ με το κουταλάκι για να μου δώσετε μια ένδειξη. Πέστε μου τι τρώω. Ίσως να μη μιλώ ακόμα. Αλλά ακούω. Σύντομα θα μάθω τι πρέπει να κάνω και θα αρχίσω να τρώω μόνο μου.

Να θυμάστε:

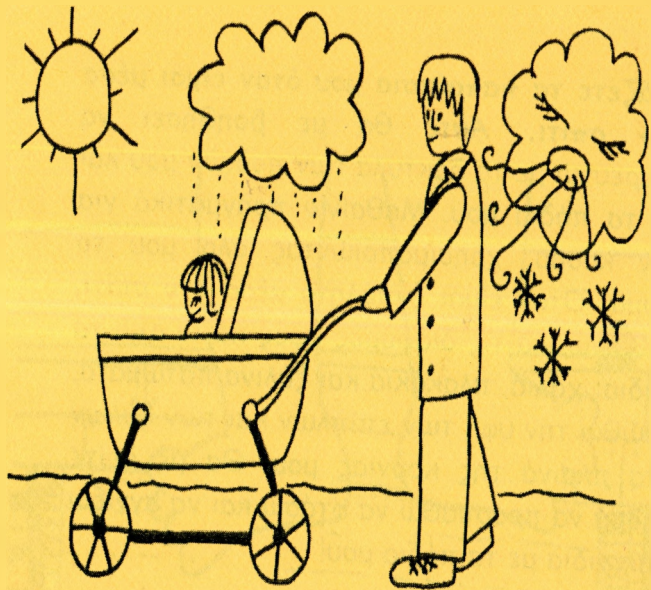
Να μου δίνετε το χρόνο που χρειάζομαι για να εξερευνώ το φαγητό μου με τα δάκτυλα, τα χέρια, τη γλώσσα, και το κουταλάκι μου. Βάζετε κάτω από μένα ένα προστατευτικό χαλάκι για το πάτωμα. Να θυμάστε ότι πρέπει να είμαι ακατάστατο προτού μπορέσω να μάθω να είμαι συγυρισμένο.

- **Κάντε με να συμμετέχω σ'ό,τι συμβαίνει.**

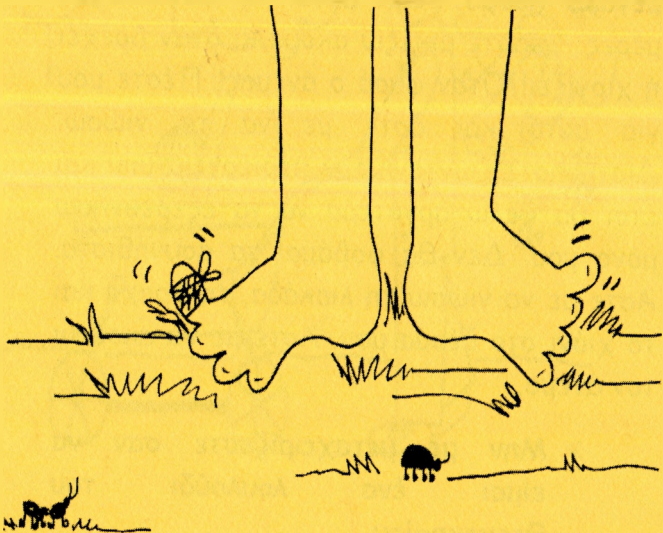
Βγάζετε τα παπούτσια μου όταν είμαι μέσα στο σπίτι. Αυτό θα με βοηθήσει να εξερευνώ με τα δάκτυλα των ποδιών μου και με τα πόδια μου. Μαθαίνω πραγματικά για τον κόσμο, χρησιμοποιώντας όλο μου το σώμα. Όταν είμαι ξυπόλητο μέσα στο σπίτι, μαθαίνω για τις διάφορες υφές κάτω από τα πόδια: χαλιά, πλακάκια και ξύλινα πατώματα. Νιώθω την υφή των επίπλων και των ξύλων στα πλαϊνά της κούνιας μου. Θα με δείτε ακόμα να προσπαθώ να φτάσω και να αγγίξω παιχνίδια με τα πόδια μου!

➤ Αφήνετέ με ξυπόλητο στο σπίτι.

Ακόμα και πριν αρχίσω να περπατώ, να με παίρνετε έξω από το σπίτι - συχνά - και να μου περιγράφετε τον υπόλοιπο μεγάλο κόσμο. Όχι μόνο τις ηλιόλουστες μέρες - πάρτε με έξω ακόμα κι όταν βρέχει ή χιονίζει! Όταν φυσά ο άνεμος! Πέστε μου για αυτά και άστε με να τα νιώσω. Διατηρήστε ζωντανή την περιέργεια μου και έτσι θα θέλω αργότερα να τα εξερευνήσω μόνο μου. Δεν θα φοβάμαι τα ασυνήθιστα. Άστε με να νιώσω τη λιακάδα, τη βροχή και το χιόνι στο δέρμα μου. Άστε με να ακούσω τον άνεμο.

- Μην με μεταχειρίζεστε σαν να είμαι ένα λουλούδι του θερμοκηπίου.

Βγάζετε τα παπούτσια μου ακόμα και όταν είμαι έξω από το σπίτι. Στην πραγματικότητα δεν υπάρχει άλλος τρόπος για να μπορέσω να μάθω για το αίσθημα που δίνει ένα μεγάλο μέρος του κόσμου. Τα πόδια μου έρχονται σε επαφή με πολλά πράγματα τα οποία μπορεί ούτε και να αγγίζουν τα χέρια - χορτάρι, λάσπη, άμμος, χαλίκια, τσιμέντο, ο δρόμος, πεσμένα κούτσουρα, χώμα και ακαθαρσίες του κήπου. Όλα αυτά είναι πράγματα που θα μάθω να αναγνωρίζω με τα πόδια μου. Αν δεν βγάζω τα παπούτσια μου, ίσως ποτέ να μη μάθω τίποτα για πολλά από αυτά.

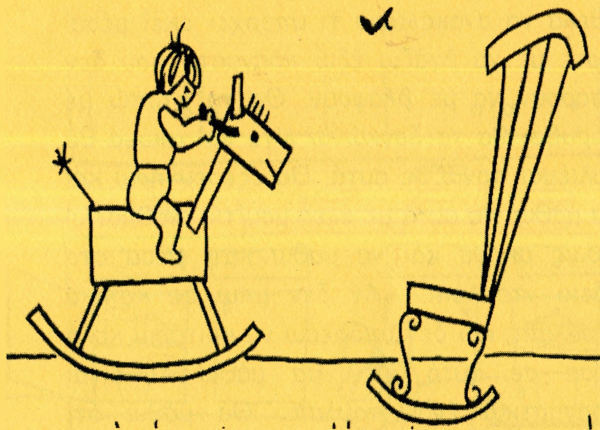
- Άστε με να κινηθώ ξυπόλητο (σε μέρη όπου δεν υπάρχει το ενδεχόμενο να πληγωθώ).

Το σπίτι μου είναι ο πρώτος μου παιχνιδότοπος. Όταν αρχίσω να μπουσουλώ, αφήνετε κάποιες από τις πόρτες των ντουλαπιών της κουζίνας ανοικτές. Θα ήθελα να ανακαλύψω τι υπάρχει εκεί μέσα! Άστε με να βγάζω έξω πράγματα που δεν μπορούν να με βλάψουν. Θα τα κτυπώ με θόρυβο, θα τα δαγκώνω λίγο και ακόμα θα κυλιέμαι πάνω σε αυτά. Θα εξερευνήσω και θα μάθω για αυτά με όλες μου τις αισθήσεις! Ίσως ακόμα και να μάθω κάτι μέσα στο άδειο ντουλάπι. Αν δεν μπω σε κάποιο ντουλάπι, και δεν μπορέσω να κοιτάξω καλά μέσα σε αυτό, δεν θα μάθω τι είναι πραγματικά ένα ντουλάπι. Θα μάθω ότι υπάρχουν και ποιά ενδιαφέροντα πράγματα περιέχουν.

Ανοίξτε την πόρτα και αφήστε λίγο κενό χώρο στο ντουλάπι για μένα. Όμως, απομακρύνετε πρώτα ο,τιδήποτε μπορεί να είναι επικίνδυνο για μένα.

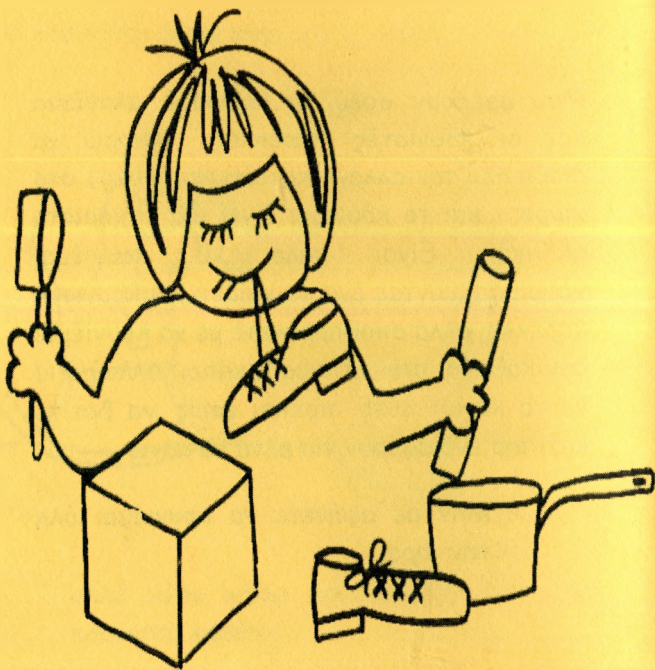
Να κουνιέσαι μωρό μου...

αλλά μόνο πάνω στο αλογάκι και στην
κουνιστή καρέκλα

Μου αρέσουν πολύ τα κουνιστά αλογάκια και οι κουνιστές καρέκλες. Μπορώ να αισθανθώ την αλλαγή κατεύθυνσης μέσα στο χώρο - και το κούνημα δίνει μια ευχάριστη αίσθηση. Είναι καλό να κουνιέμαι χρησιμοποιώντας ένα παιχνίδι ή μια κουνιστή καρέκλα, αλλά αποθαρρύνετέ με να κουνιέμαι σαν κάθομαι στο πάτωμα ή κάπου αλλού. Για να το κάνω αυτό, πρέπει εσείς να βρείτε κάτι πιο ενδιαφέρον για μένα να κάνω.

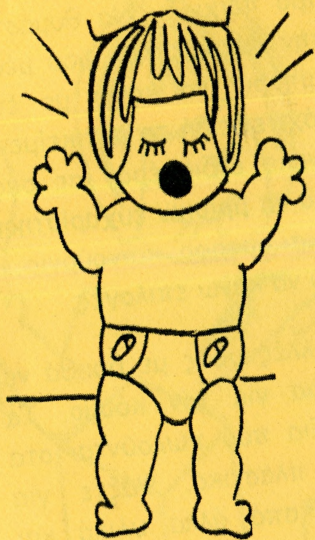
- Μην με αφήνετε να κουνιέμαι όλη την ώρα.

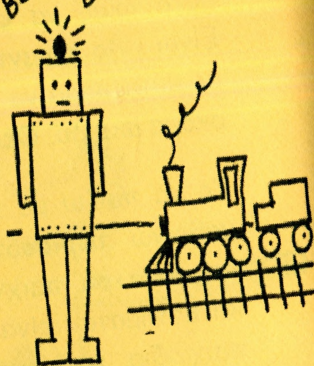
Τα πράγματα με τα οποία παίζω δεν είναι πάντοτε παιχνίδια. Μην εκπλήσσετε αν προτιμώ να παίζω με μαγειρικά σκεύη, τενεκεδάκια, ένα παπούτσι, ή ένα κουτί, παρά με ένα ακριβό παιχνίδι. Να θυμάστε! Πρέπει να βρω την ευχαρίστηση μου μέσα από το τι εγώ μπορώ να κάνω με ένα αντικείμενο - και όχι επειδή το αντικείμενο αυτό ίσως να φάνηκε ενδιαφέρον σε σας. Είναι πιο σημαντικό να βρίσκω ευχαρίστηση σε αυτό παρά να είναι όμορφο, καινούργιο, ή ακόμα ακριβό. Θέλω να κάνω επιλογές.

Το να παίζω με πολλές υφές με βοηθά να μαθαίνω περισσότερα για τον κόσμο. Τα περισσότερα παιχνίδια που πωλούνται στα καταστήματα είναι πλαστικά. Ψάξτε για παιχνίδια φτιαγμένα από άλλα υλικά και διαφορετικές υφές.

- Κάντε το απλό και εγώ θα μάθω για αυτό!

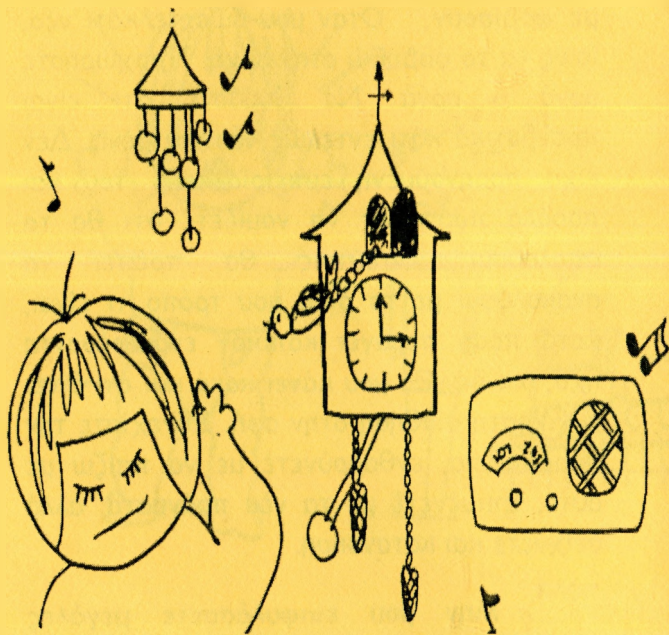
Bzzzzzzτ
Bzzzzzzτ

Κλαπ
Κλάπ

Νέα παιχνίδια και νέες εμπειρίες ίσως να με φοβίσουν. Όταν μου δώσετε κάτι νέο, ίσως να το φοβηθώ στην αρχή. Προχωρήστε αργά - αργά. Να θυμάστε ότι είναι πραγματικά κάτι εντελώς νέο για μένα. Δεν είχα προηγούμενη εμπειρία μαζί του και παρόλο που ίσως να νομίζετε ότι θα το απολαύσω, εντούτοις θα πρέπει να ανακαλύψω με το δικό μου τρόπο τι είναι, κατά πόσο παράγει κάποιον ενδιαφέροντα ήχο, ότι δεν θα μου κάνει κακό και ότι δίνει ευχάριστη αίσθηση στην αφή. Συνεχίστε την προσπάθεια, ενθαρρύνετέ με να παίζω με αυτό. Επιμένετε με τα νέα πράγματα, αλλά δείχνετε και κατανόηση.

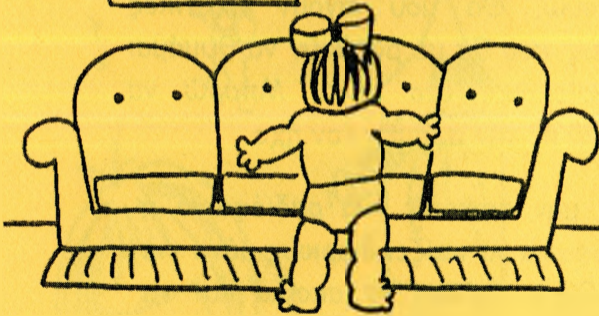
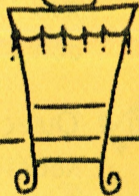
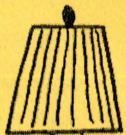
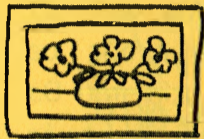
➤ Μην μου επιφυλάσσετε μεγάλες εκπλήξεις!!!

Δώστε μου ηχητικές ενδείξεις σε διάφορα σημεία του σπιτιού. Κρεμάστε μεταλλικά ελάσματα ή κουδουνάκια που ηχούν με το φύσημα του αέρα κοντά στην εξωτερική πόρτα. Τοποθετήστε ένα ρολόι που να χτυπά δυνατά ή άλλα σταθερά αντικείμενα που παράγουν ήχους σε κανονικά διαστήματα, σε σημεία που θα τα ακούω. Θα μου δίνουν ηχητικές ενδείξεις που θα με βοηθούν να θυμάμαι που βρίσκομαι στο σπίτι. Μπορώ να οδηγηθώ με την αφή και τον ήχο.

Όμως, μην αφήνετε ένα ραδιόφωνο ή κασετόφωνο να παίζει διαρκώς μόνο για μένα. Είναι ανάγκη να ακούω και να αφουγκράζομαι τους μικρούς ήχους γύρω μου και χρειάζεται να εξασκηθώ στο να παράγω δικούς μου ήχους

➤ Δώστε μου ηχητικές ενδείξεις!

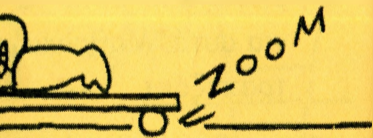

Περπατάτε μαζί μου προς τα πίσω και προς τα εμπρός. Ενώ είμαι ακόμα λιγάκι ασταθές όταν στέκομαι, βοηθάει να περπατάτε μαζί μου προς τα πίσω και προς τα εμπρός κατά μήκος του καναπέ, μετά μέχρι την καρέκλα και γύρω από το τραπεζάκι. Καθώς μαθαίνω πώς να περπατώ δίπλα από αυτά τα έπιπλα, μαθαίνω επίσης για αυτά. Μαθαίνω και τι υπάρχει πάνω στο τραπεζάκι.

➤ **Λίγη υποστήριξη παρακαλώ.**

Λάβετε θέσεις ...
Έτοιμοι...

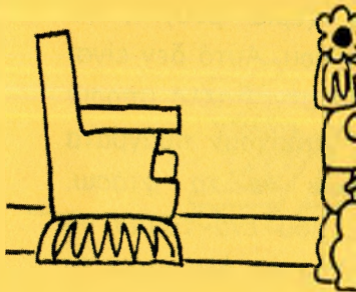

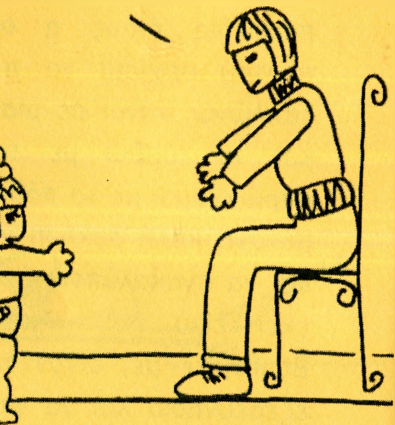

Δώστε μου μεγάλα παιχνίδια που μπορώ να κινήσω. Ίσως να μου αρέσει να παίζω με παιχνίδια όπως η σανίδα του σκούτερ προτού αρχίσω να περπατώ. Μπορώ να ξαπλώνω πάνω σε μια σανίδα του σκούτερ και να τραβώ με τα χέρια μου, ή να σπρώχνομαι με τα πόδια μου. Αυτό δεν είναι μονάχα καλή άσκηση για μένα, αλλά μπορώ και να ανακαλύπτω ότι υπάρχουν πράγματα εκεί έξω που μπορώ να τα φτάσω. Βοηθήστε με, δίνοντάς μου ένα τρόπο να εξερευνήσω και να φτάσω σε όλα αυτά τα πράγματα.

➤ Μπορώ να φτάσω εκεί μόνο μου.

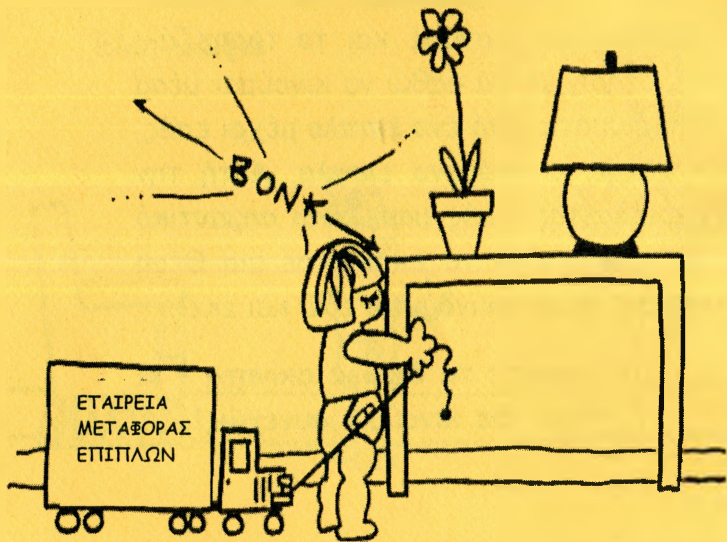
Έλα, παίξε!

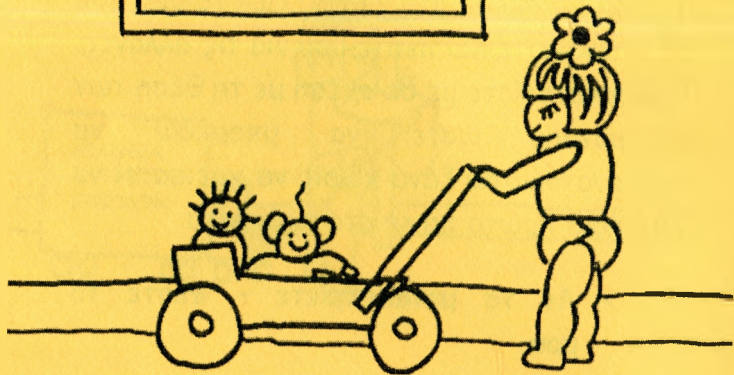
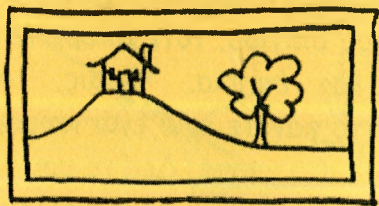
Αφού έχω εξασκηθεί να κινούμαι έχοντας τον καναπέ και το τραπεζάκι ως στήριγμα, θα μάθω να κινούμαι μέσα στο δωμάτιο από ένα έπιπλο μέχρι εσάς, ή μέχρι το επόμενο έπιπλο. Αυτή την περίοδο της ζωής μου, είναι σημαντικό να παραμένουν τα έπιπλα σε μια θέση και όχι να μετακινούνται εδώ και εκεί.

- **Αφήστε τα έπιπλα ακίνητα - κι εγώ θα κινούμαι συνεχώς!**

Όταν σταθεροποιηθώ στα πόδια μου και αισθάνομαι αρκετά σίγουρο να πηγαίνω στα διάφορα μέρη του σπιτιού, τότε μπορείτε να μετακινήσετε τα έπιπλα. Όμως, σας παρακαλώ, μην το κάνετε ενώ εγώ κοιμάμαι ή κάνω επίσκεψη στη γιαγιά. Δείξτε μου που τα μετακινείτε και πείτε μου για τις αλλαγές. Προσανατολίστε με σε σχέση με τη θέση των πραγμάτων, ώστε να μπορέσω να προσανατολιστώ ξανά χωρίς να χρειαστεί να χτυπήσω πρώτα πάνω στα πράγματα.

- **Αν τα μετακινήσετε - πείτε το μου.**

Μου αρέσουν τα παιχνίδια που μπορώ να σπρώχνω. Ένα στερεό κουκλίστικο αμαξάκι είναι καλό για μένα για να το σπρώχνω εδώ κι εκεί. Είναι κάτι στο οποίο μπορώ να στηρίζομαι, κάτι το οποίο μπορώ να ελέγξω και μπορώ να μεταφέρω πράγματα μέσα σε αυτό. Όταν μαθαίνω για πρώτη φορά να το χρησιμοποιώ, φροντίστε να είμαι σε ένα δωμάτιο ή κάποιο χώρο όπου δεν σας νοιάζει αν κτυπώ πάνω σε πράγματα. Θα μου πάρει λίγο καιρό μέχρι να καταλάβω ότι το αμαξάκι χτυπά πάνω σε πράγματα - ή ανθρώπους- πριν από μένα!

- Ένα αμαξάκι μπορεί να είναι διασκέδαση.

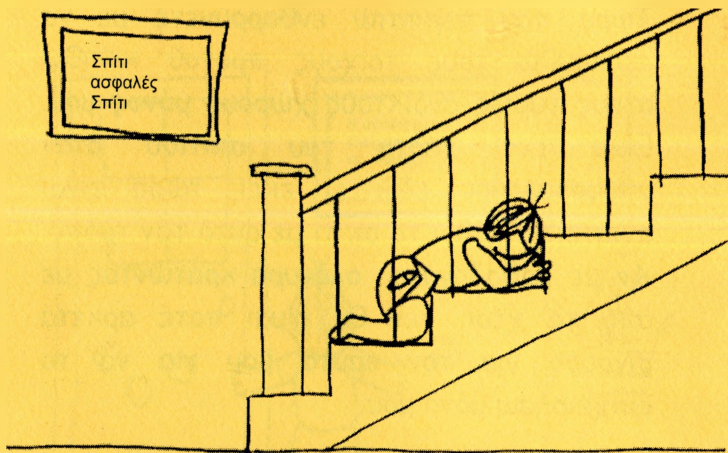
Η αγάπη είναι
ένας μακρύς
το τοίχος

Οι τοίχοι με βοηθούν να περιφέρομαι. Τώρα που περπατώ ενθαρρύνετέ με να ακολουθώ τους τοίχους προτού κινηθώ στους ευρείς ανοικτούς χώρους μόνος μου. Είχα ένα χάρτη του σπιτιού όταν μπουσουλούσα εδώ κι εκεί, τώρα είναι ανάγκη να μάθω το σπίτι με αυτό τον τρόπο. Αν με καθοδηγάτε ολόγυρα κρατώντας με από το χέρι, δεν θα είμαι ποτέ αρκετά σίγουρο για τον εαυτό μου για να το επιχειρήσω μόνο μου.

- Αν ακολουθώ τους τοίχους, δεν θα είμαι ένα ακίνητο λουλούδι στο τοίχο.

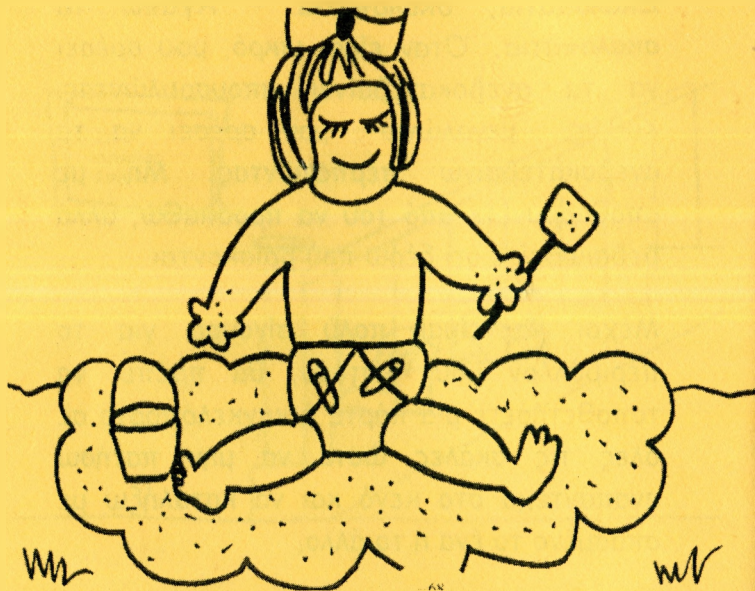
Σπίτι
ασφαλές
Σπίτι

Σκαλοπάτια, σκαλοπάτια - Αγαπώ τα σκαλοπάτια. Όταν είμαι μικρό, μου αρέσει να τα ανεβοκατεβαίνω μπουσουλώντας. Καθώς μεγαλώνω μου αρέσει να τα ανεβοκατεβαίνω περπατώντας. Μη με αποθαρρύνετε από του να προσπαθώ, αλλά βεβαιωθείτε ότι ξέρω που βρίσκονται.

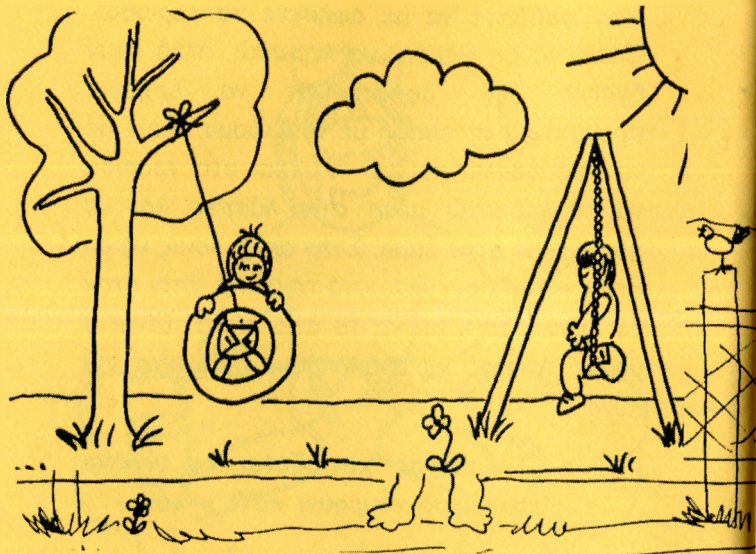
Μέχρι να είμαι πολύ σίγουρο για το περιβάλλον μου, ωστόσο, θα πρέπει να τοποθετήσετε μια πόρτα ή καγκελόπορτα σε όλες τις σκάλες ώστε να μην πατήσω αναπάντεχα στο κενό και να καταλήξω με σπασμένο το ένα ή το άλλο.

- **Μπορώ να χειριστώ τα σκαλοπάτια - με προσοχή.**

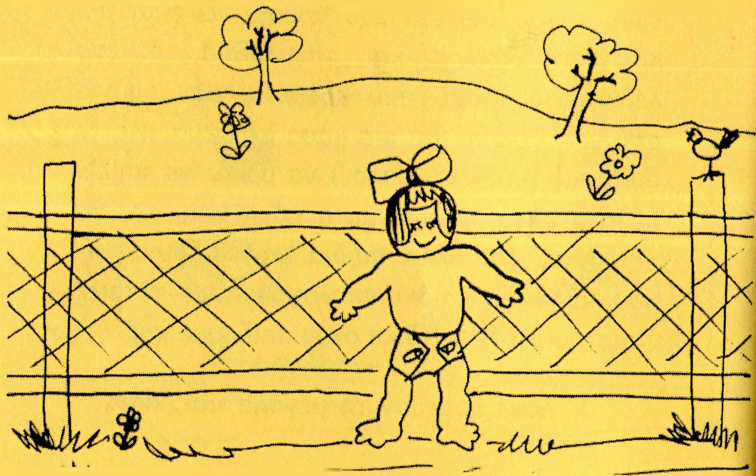
Μην φοβάστε να με αφήσετε να λερωθώ.
Ίσως να μη θέλετε να λερωθώ, αλλά όταν
βγαίνω έξω αφήστε με να έρχομαι
πραγματικά σε επαφή με τον κόσμο. Άστε με
να μπουσουλώ και να κυλιέμαι στο γρασίδι,
να τσαλαβουτώ μέσα στις λάσπες και να
χύνω νερό στην άμμο. Στην αρχή, ίσως να μη
θέλω καν να αγγίξω αυτά τα υλικά, έτσι όταν
το κάνω, άστε με να το απολαύσω. Είναι ο
μόνος τρόπος να ανακαλύψω τα πάντα για
αυτά.

- Ο καθένας χρειάζεται να γίνεται
ένα μικρό γουρούνι πότε - πότε.

Είναι ανάγκη να παίζω έντονα και να κινούμαι συνεχώς. Καθώς μεγαλώνω, όταν είμαι εκτός σπιτιού μου αρέσει να έχω μια κρεμαστή κούνια και τσουλήθρα, ή ένα λαστιχένιο τροχό που κρέμεται σαν κούνια από ένα δέντρο και μια κάσα με άμμο. Με τη δική σας βοήθεια, μπορώ να μάθω να παίζω με όλα αυτά τα πράγματα μόνο μου, και θα χαίρονται και άλλα παιδιά να παίζουν μαζί μου. Όλα τα παιδιά απολαμβάνουμε τέτοιες δραστηριότητες, ειδικά όταν παίζουμε μαζί.

➤ Μου αρέσουν τα μεγάλα παιχνίδια.

Οι φράκτες με κρατούν ασφαλισμένο. Αν η πίσω αυλή είναι περιφραγμένη, τότε μπορώ πραγματικά ασφαλισμένα να εξασκηθώ στο να είμαι ανεξάρτητο! Αυτό είναι θετικό για σας επειδή αρέσει στα παιδιά να είναι έξω από το σπίτι ό,τι καιρό κι αν κάνει. Με λίγη οργάνωση από μέρους σας, μπορώ να τα καταφέρω μόνο μου. Τι πιο πρακτικός τρόπος να μάθω για το εξωτερικό περιβάλλον και να γυμναστώ.

➤ Βάλτε με σε περιφραγμένο χώρο.

Έλα κοντά μου ανεξάρτητο
μωρό μου...

Οι ήχοι είναι οδηγοί μου. Οι ήχοι με βοηθούν να βρίσκω το δρόμο μου και να επισημαίνω τη θέση μου όταν είμαι έξω. Κρεμάστε μεταλλικά ελάσματα ή κουδουνάκια που χτυπούν με το φύσημα του αέρα στο δρομάκι που οδηγεί στο σπίτι μας, κοντά στο σπίτι ή το γκαράζ.

Όταν παίζω στην πίσω αυλή, θα με βοηθούσε αν βάζατε ένα ραδιόφωνο να παίζει στο παράθυρο ή στην είσοδο της πίσω πλευράς του σπιτιού. Αυτό θα με βοηθούσε να βρω το δρόμο μου πίσω στο σπίτι.

- Ο κόσμος μου ζωντανεύει - στον ήχο της μουσικής.

Μην με αφήνετε ανάσκελα. Ενθαρρύνετέ με να παίζω μπρούμυτα για να δυναμώσει το κεφάλι και ο κορμός μου κι έτσι να μπορέσω να μάθω να κάθομαι. Είναι ανάγκη να αναπτύσσω και να ασκώ συνεχώς τους μυς μου για να μπορέσω αργότερα να μπουσουλώ και να περπατώ. Μπορείτε να παίξετε μαζί μου βάζοντάς με μπρούμυτα πάνω στη κοιλιά σας. Αυτό θα είναι διασκέδαση Μπορείτε επίσης να με βάλετε μπρούμυτα πάνω στα πόδια σας. Μπορώ έτσι να παίζω με τα παιχνίδια που βάζετε στο πάτωμα κάτω από τα χέρια και τα πόδια μου.

➤ Πρέπει να γυνάζομαι!

«Είδατε με πόσους πολλούς
θαυμάσιους τρόπους μπορείτε
να με βοηθήσετε να
μεγαλώσω;»

Τώρα, πρέπει πραγματικά να
«προχωρήσουμε»